

UPPFÖLJNING PILOTSTUDIE SKITLITE 2020

White Arkitekter AB på uppdrag av Sopsamarbete Skåne Nordväst

Upprättad av: Anna Ågren

Datum: 2014-10-09

Reviderad:

Bakgrund

Denna studie syftar till att följa upp den pilotstudie som genomfördes inom ramen för projekt Skitlite2020 under år 2013. Pilotstudien syftade till att testa ifall 6 olika hushåll med hjälp av information, studiebesök och incitament kunde uppnå Skåne nordvästs viktbaseade mål för hushållsavfall genom att förändrat beteende och rutiner i vardagen. Genom att övergå från papperstidning till digital läsning, slopad reklam och e-faktura minskade två hushåll på sitt pappersavfall. Två hushåll fokuserade på att minska mängden matavfall, och indirekt mängden förpackningar. Till sin hjälp fick de vissa veckor hem färdiga matkassar med tillhörande recept. Två hushåll fokuserade på att under pilotstudieperioden enbart handla kläder och prylar på second hand. Hushållen fick under perioden mäta och registrera vikten på alla sina inköp och allt sitt avfall.

Samtliga hushåll i pilotstudien uppfyllde de totala viktbaseade målen om 320 kg/ person/ år. Dock uppfyllde inte alla hushåll riktigt delmålen för säck- och kärlosopor. En felkälla i studien är att den pågick under en relativt kort period, 4 månaders registrering, varför mängden grovavfall var obefintlig eller väldigt låg för samtliga hushåll.

Syfte

Syftet med denna studie är att ta reda på hur det går för de deltagande hushållen ett år senare. Hur ser deras källsortering- konsumtions- och avfallsvanor ut idag? Har de behållit de förändringar de genomförde under pilotstudien eller har de fallit tillbaka i gamla vanemönster?

Metod

Uppföljningsstudien har bestått av två delmoment. Dels en telefonintervju och dels har hushållen vägt och registrerat alla inköp och allt avfall under en två-veckorsperiod. Det registrerade avfallet har sedan räknats om till kg/ person/ år.

Felkällor

Mätperioden var under uppföljningen betydligt kortare (2 veckor) än under själva studien, vilket kan ha påverkat resultatet. Det kan även ha påverkat att själva studien genomfördes delvis under semesterperiod.

Resultat

Hushåll 1

Hushåll nummer 1 är ett medelålders par, boende i villa i Perstorp. Sedan pilotstudiens avslut har de inte längre hemmaboende barn. Paret fokuserade under pilotstudien på att minska pappersavfallet genom att övergå till digital tidningsprenumeration och tacka nej till reklam och pappersfakturor. Förutom att fokusera på att minska pappersavfallet kom detta hushåll även att intressera sig för att minska matavfallet. De investerade de i en vakuumpförpackare med tillhörande burkar för att maten som de tillagar och blir över ska hålla längre.

Paret har efter studiens avslut förlängt den digitala tidningsprenumerationen. Det var aldrig aktuellt för dem att återgå till papperstidning. De är mycket nöjda med att ha övergått till digital prenumeration då det upplever det som bekvämt, fungerar bra och att det är skönt att slippa slänga tidningar hela tiden. Tack vare vakuumpförpackaren kan de laga till en sallad på helgen som håller sig fräsch i nästan en vecka. De åtgärder som vidtogs för att minska avfallet upplevs idag som en förbättring i vardagen snarare än en uppoffring.

Kvinnan i familjen beskriver sig som ungefär lika medveten om miljö-, konsumtions-, och avfallsfrågor som innan studien, men medger att de kanske tänker till lite extra numera. Den självskattade kunskapen/ medvetenheten kring miljö- och avfallsfrågor uppges ändå ha ökat något från den första intervjun, innan pilotstudien påbörjades. Frågorna uppges också vara något viktigare idag än innan studien påbörjades. Kunskapen som de fick under pilotprojektet upplevs som god, men de säger sig också ha mycket mer att lära.

Familjen tror inte att de är riktigt lika noggranna som under studien när de vägrade avfallet som mest. Men de har börjat reflektera över vad det är som egentligen väger i soptunnan. De har delvis övergått till att köpa dryck på aluminiumburk istället för glasflaska. De har även börjat lämna mer avlagda saker till välgörenhetsorganisationer än tidigare, på grund av ökad miljömedvetenhet. Däremot vill de inte handla kläder eller prylar på second hand.

Paret är duktiga på att källsortera och uppger att de inte hade fortsatt att källsortera om de inte trodde på att det var bra. Samtidigt är de lite skeptiska till avfallssystemet, om de källsorterar importerar avfallsbolagen sopor från andra länder istället för att elda med i värmeverken. De upplever det som viktigt att avfallsbolagen informerar och är transparenta beträffande sina intressen.

Kvinnan i familjen betonar individens ansvar för konsumtion och avfall. Genom att köpa lokalproducerade varor bidrar individen till att minska transporter och en bättre miljö. *”Det är jag som konsumerar därför har jag ett ansvar.”*

Hushållets tips till hur man ska få hela regionen att minska avfallet är:

- Gå ut brett och informera hushållen, ex med info från hushållningssällskapet vilket upplevdes som mycket bra.
- Tror att det är delvis en generationsfråga, de äldre vet hur man konserverar men inte de yngre
- Om man gör om projektet, tror att vakuumpförpackare eller kompost är bättre än matkasse

Par Perstorp	Mål	RESULTAT STUDIEN 2013 [kg/ person/ år]		RESULTAT UPPFÖLJNING 2014 [kg/ person/ år]	
Vikt inköp	-	610,3		345,8	
Kartong	80	11,1	86,5	9,1	42,9
Papper		7,2		7,8	
Glas		51,5		13	
Plast		14,3		9,1	
Metall		2,4		3,9	
Mataavfall	30	70,7		71,5	
Brukbar mat	20	21,4			
Osorterat avfall	20	9,8		7,8	
Summa Säck- och kärlosopor	150	188,3		122,2	
Grovavfall	170	0		0	
Totalt	320	188,3		122,2	

Kommentarer hushåll nummer 1:

- Både inhandlade varor och avfall är betydligt lägre än under studien, och den totala avfallsmängden för säck- och kärlosopor (122 kg) ligger en bra bit under målet om 150 kg/ person/ år.
- Familjen är fortsatt mycket duktiga på att källsortera, det osorterade avfallet är betydligt lägre än målet om 20 kg/ person/ år. Totalt har det i uppföljningen minskat något, procentuellt har det ökat marginellt från 5 till 6% av det totala avfallet. Själva trodde de att de kanske idag var lite sämre på att källsortera än under studien.
- Hushållet har relativt lite avfall från övriga förpackningar, och har inga problem att klara detta delmål.
- Andelen glas var betydligt lägre denna period än under studien, vilket medför att vikten på förpackningssidan nästan halverats under uppföljningsstudien jämfört med studien. Då glas väger mycket får denna fraktion stort genomslag när man väger avfallet. Hushållet uppgav under studien att det antagligen var semesterölen på flaska som medförde hög vikt sist. Den förra mätperioden var kanske inte helt representativ för hushållets glas på årsbasis.
- Hushållets totala matavfall har minskat sedan uppföljningsperioden, men är fortfarande högre än delmålet om 50 kg/ person/ år. Familjen beskriver sig som matlagningsintresserade och lagar mycket mat från grunden. Vid intervjuer framhåller de att de inte upplever sig slänga brukbar mat, istället gör de matlådor av rester som de äter till lunch på jobbet. Det matavfall som slängs uppges vara mestadels obrukbar mat, så som skal.
- Att familjen har lite restavfall, lite förpackningar och lite mer matavfall är kanske inte så konstigt om de uppger att de lagar mycket mat från grunden. Då bör andelen obrukbar mat vara högre än för de som äter mer halvfabrikat.

Hushåll nummer 2

Hushåll nummer två är består av en man i 25 årsåldern som bor i en bostadsrättslägenhet i Helsingborg. Mannens dilemma var tidigare matlagning, och avsaknad av rutiner för matlagning. Mannen lever ett socialt liv med träning, kompisar och äter mycket mat på restaurang. Han lagade tidigare knappt någon mat alls, och när ha lagade mat så blev det stora portioner där han slängde hälften.

Under pilotstudien ville mannen ta tag i sina matlagningsrutiner och valde därför att fokusera på mat genom matkasse. Mängden mat under pilotstudien blev dock lite väl stor då matkassen var anpassad för fyra personer. Detta löste han genom att bjuda hem sina vänner på mat ofta.

Att fortsätta med matkasse såg han inte som ett alternativ, då det blev för mycket mat. Han lagar idag mer mat än innan pilotstudien men mindre än under studien. En viktig skillnad från tidigare är att han nu inte slänger den mat som blir över utan fryser in i en matlåda. Han tror också att han inspirerat några familjer som har familj att börja med matkasse och han har noterat att det passar deras livsstil bättre än hans.

Mannen uppger vid självskattning att avfalls- och konsumtionsfrågor är ungefär lika viktiga som tidigare (7-8 på en tiogradig skala). Innan pilotstudiens början ansåg han sig ha ett stort glapp mellan teoretisk kunskap och praktisk efterlevnad och svarade därför lågt vad gäller kunskap. Idag uppger han att han har medelgod kunskap och miljö- och avfallsfrågor.

Mannen har sedan pilotstudien köpt en cykel, han uppger att det inte var specifikt för miljöns skull, utan tycker att det är ett mer bekvämt transportsätt än att köra bil i stan. Att det är bra för miljön är en bonus. Han skulle även vilja handla mer lokalproducerad mat för att på så sätt bidra till minskade transporter. Han saknar en bra butik i staden som bara säljer lokalproducerat.

Han uppger att han idag källsorterar i samma utsträckning som under pilotstudien, och att han ska organisera i lägenheten så att sorteringen fungerar bättre. Fortfarande står alla kärl på golvet i köket. Samtidigt uppger han att han inte riktigt upplever att källsorteringen gör skillnad, att det lilla hushållets påverkan på det stora hela är obetydlig.

Singelhushåll, Helsingborg, man	Mål	RESULTAT STUDIEN 2013 [kg/ person/ år]		RESULTAT UPPFÖLJNING 2014 [kg/ person/ år]	
Vikt inköp	-	saknas		195	
Kartong	80	6	106,8	2,6	4,6
Papper		10,2		0	
Glas		78		1,3	
Plast		4,2		0	
Metall		8,4		0,65	
Matavfall	30	69		15,0	
Brukbar mat	20				
Osorterat avfall	20	14,7		18,2	
Summa Säck- och kärlospor	150	190,5		37,7	
Grovavfall	170				
Totalt	320	190,5		37,7	

Kommentarer:

- Mannen beskriver sin livsstil som oplanerad och oregelbunden. Periodvis äter han mycket ute eller hos kompisar. Registreringen under de två veckorna är säkert korrekt, och den kan vara representativ för vissa veckor under året. Extrapolerat över ett år känns mängden förpackningar orimligt låg, jämfört med under pilotstudien. Mätperioden är helt enkelt för kort för den som lever ett oregelbundet liv (och sällan tömmer soporna) beträffande matinköp och avfall.
- Storhandling (12 kg) skedde på måndagen i vecka 2, och av detta verkar det inte ha hunnit uppstå så mycket avfall under mätperioden. Antagligen slängdes detta avfall under veckan därpå.
- Det osorterade avfallet hade ökat något sedan studien, men ligger fortfarande under målet om 20 kg/ person och år.
- Mannen har under denna period hunnit bli sambo, rester och annat avfall kan nu delas med ytterligare en person.
- Det bedöms som fullt rimligt att personen i nuläget uppfyller målet om 150 kg säck- och kärlospor per person/ år, även om 38 kg känns väldigt lågt.
- Matkassen bidrog sannolikt, ironiskt nog, till mer avfall under pilotstudien än vad mannen hade tidigare då han mest åt ute.
- Det osorterade avfallet är procentuellt större under dessa två veckor än under pilotstudien vilket antyder att graden av källsortering är något lägre än under studien.

Hushåll nr 3

Familjen bor i villa i Helsingborg, och består av två föräldrar och fyra hemmaboende barn. Det är främst modern som var aktiv under pilotstudien. Familjen har rötter i Jordanien och är aktiva muslimer. De fokuserade under pilotstudien på det papperslösa hemmet, sade nej till reklam och fick en digital tidning. Fastän fokus för detta hushåll egentligen var det papperslösa hemmet kom fokus mer att handla om mat även för dessa.

Modern i familjen upplevde det innan studien det som en uppostring att avsäga sig reklamen, av rädsla för att gå miste om bra erbjudanden. Hon beskriver sig idag som en tidigare fanatiker vad det gällde kuponger och extrapris. Att ta bort reklamen visade sig dock leda till enbart positiva effekter. Från att ha "passat på" att handla/ bunkra torrvaror för att reklamen påbjöd detta har hon börjat handla utifrån hushållets egentliga behov. Detta har medfört att de i slutet av månaden fortfarande har kvar pengar att köpa färska grönsaker, istället för frysta. Utgifterna för maten har blivit mer jämnt fördelade över månaden. Kvinnan säger att hon bara är tacksam över denna förändring, att ha "blivit fri" från reklamen.

Kvinnan har de senaste året fått och skaffat sig ökad kunskap över hur maten kan hålla längre, vilket hon tillämpar. Pilotstudien var en del i detta, men hon söker även upp information på internet. Exempelvis fryser hon mer idag än tidigare, som ris eller bananer som blivit bruna (utan ska, gör sedan smoothies på). Hon ser också en trend med att restauranger har börjat med "Doggy bags", och att det börjar bli mer accepterat att fråga efter dessa. Hon ser även en trend i att människor i hennes omgivning börjar bli mer medvetna om allt ifrån krig och katastrofer till miljöpåverkan, och prioriterar icke-materiella saker.

Familjen handlade även tidigare en del prylar (ej kläder) på Blocket. Detta har de fortsatt med, och med hjälp av ökad kunskap även utökat detta beteende. Som exempel nämns när ena sonen nyligen skulle köpa en mikrovågsugn. Om han "bara" hade frågat en kompis om det är ok hade svaret sannolikt varit "vad äckligt". Genom att istället söka information på nätet hur man rengör gamla mikrovågsugnar så att de blir som nya, var det ett enkelt beslut att köpa en begagnad på Blocket. Familjen ser ingen anledning att köpa nya grejer när det finns att köpa mycket billigare till näst intill samma kvalitet begagnat.

Kvinnan uppger att hon idag tar sig tid att källsortera mer ordentligt än tidigare. Studiebesöket på avfallsanläggningen under pilotstudien var en avgörande faktor för en mer noggrann källsortering. Upplevelsen där var att alla måste dra sitt strå till stacken. Hon säger att hon innan studiebesöket slarvade lite mer.

Familjen har efter studiens genomförande förändrat sina kostvanor, mer grönsaker och mindre kött och kolhydrater. Syftet med förändringen var av hälsoskäl, men de är fullt medvetna om att de indirekt påverkar miljön positivt. De beskriver de nya kostvanorna som ett familjeprojekt som alla mår mycket bättre av. Alla har gått ner några kilo och mår bättre fysiskt bättre. Vid tidigare försök att ändra kostvanor har de lagt ansvaret till förändring på individen, vilket inte fungerade. När de istället gjorde förändringen tillsammans gick det mycket bättre.

Familj i villa Helsingborg	Mål	RESULTAT STUDIEN 2013 [kg/ person/ år]		RESULTAT UPPFÖLJNING 2014 [kg/ person/ år]	
Vikt inköp	-	931,8		Uppgift saknas	
Kartong	80	23,6	47,5	9,1	20,4
Papper		7,4		1,3	
Glas		5,5		3,0	
Plast		6,4		6,1	
Metall		4,7		0,9	
Matavfall	30	45,9		47,2	
Brukbar mat	20				
Osorterat avfall	20	19,1		13,9	
Summa Säck- och kärlosopor	150	112,4		81,5	
Grovavfall	170	0		0	
Totalt	320	112,4		81,5	

Kommentarer:

- Familjen har registrerat små mängder av olika fraktioner i princip varje dag under två-veckorsperioden vilket tyder på att de knappast "sparat" avfall till efter registreringsperiodens slut. Trots detta har de väldigt lite avfall, lite drygt hälften av mängden för målet säck- och kärlosopor.
- Andelen förpackningar är mycket låg, mindre än hälften av vad de hade under pilotstudien och ca en fjärdedel av det målet för förpackningar. Familjen köper mycket storpack och lagar mat från grunden till en stor familj.
- Mängden matavfall är i samma storleksnivå som under pilotstudien, vilket är något under målet för brukbar + obrukbar matavfall. Kvinnan uppger att de fryser in i princip all brukbar mat istället för att slänga, så mycket kan tänkas vara skal, köttben, etc. Det osorterade avfallet har minskat sedan studien, och är långt under målet om 20 kg/ person/ år.
- De uppfyller målen utan problem.

Hushåll nr 4

Familjen består av två vuxna och tre (under denna registreringsperiod) hemmaboende barn. Familjen bor i en hyresrättslägenhet i Klippan. De valde under pilotstudien att fokusera på att minska matsvinnet genom matkasse.

Familjen var innan projektets början inte särskilt intresserade av miljöfrågor och de källsorterade inte sitt avfall. Den självskattade kunskapen om miljöfrågor ansågs vara måttlig. Idag ser de miljöfrågorna som mycket viktiga, även om de säger att de inte riktigt lever som de lär. De uppger att deltagande i studien har medfört mycket ny kunskap, men att de fortfarande har mycket kvar att lära. Under pilotstudiens gång tog mannen i familjen upp frågan bättre källsorteringsmöjligheter med hyresgästföreningen, vilket har införts i huset där de bor.

Familjen uppger att de blev mer medvetna om hur mycket mat de vanligtvis köper när de hade matkasse. De har funderat på att börja med matkasse igen då det medförde större variation av mat och de handlade mindre. Matkassen innebar en bättre hushållning av mat och sopor för dem.

Under tiden som familjen var med i pilotstudien gjorde de ganska drastiska förändringar. De säger idag att de är bättre än tidigare på att källsortera, men sämre än under pilotstudien. De har behållit två av de tre stora källsorteringskärlen där de lägger glas plast etc., och så sorterar de på plats i soprummet. Motivationen att källsortera har gått upp och ned efter studien. Mannen i familjen uppger att motivationen att källsortera är högre när han får en återkoppling, så som när han registrerar under studien. (Kuriosa: han bad om att få registreringsblanketten digitalt, för att ev. fortsätta registrera för egen skull). Studiebesöket på NSR bidrog till att de känner att det är meningsfullt att källsortera, att man sparar mycket energi om alla gör rätt från början.

Familjen uppger att de idag har fått det bättre ekonomiskt än tidigare. Då, när ekonomin var sämre var de tvungna att snåla och spara. Idag kan de köpa vad de vill ha. *"På så sätt har vår förbättrade ekonomiska situation försämrat för miljön med förbättrat för familjen."* De har även reflekterat över att mataffärerna gör reklam för större och större förpackningar och tror att hushållen i allmänheten konsumerar mer och mer, större och större förpackningar. *"Man hoppas att de äter upp allt de köper"*. I det gemensamma soprummet har han noterat att sopkärnen vissa veckor är överfulla och vissa veckor nästa tomma.

Familj i lägenhet Klippan	Mål	RESULTAT STUDIEN 2013 [kg/ person/ år]		RESULTAT UPPFÖLJNING 2014 [kg/ person/ år]	
Vikt inköp	-	294,3		377,5	
Kartong	80	10,6	48,2	2,4	19,0
Papper		17,4		2,7	
Glas		9,8		10,8	
Plast		2,7		3,1	
Metall		2,4		0,0	
Matavfall	30	36,3		29,1	
Brukbar mat	20				
Osorterat avfall	20	32,6		35,4	
Summa Säck- och kärlsopor	150	117,0		83,5	
Grovavfall	170	48,1		0	
Totalt	320	<u>165,1</u>		<u>83,5</u>	

Kommentarer:

- Familjen har under uppföljningen minskat sitt avfall jämfört med under pilotstudien, trots mer inhandlat mat. Familjen upplever själva att de köper mer mat när de inte har matkasse, vilket denna uppföljning också indikerar.
- Mängden förpackningar har mer än halverats, matavfallet har också minskat medan det osorterade avfallet har ökat något.
- Att andelen metall skulle vara obefintlig sett över ett år ses inte som rimligt, utan är ett resultat av en begränsad mätperiod.
- Det osorterade avfallet är det enda delmål som inte uppfylls, vilket indikerar att källsorteringen fortfarande kan bli bättre (insamling av mjukplast saknas).
- Totalt sett har familjen inga bekymmer med att klara de viktbaserade målen, vilket de även trodde att de skulle göra då denna typ av "kampanj" gör dem motiverade att tänka till en extra gång.

Hushåll nr 5

Par i 30-årsåldern, boende i kollektivhus i Landskrona. Paret kan räknas till kategorin "redan övertygade" då de har ett stort intresse för miljöfrågor och försöker att praktisera detta i vardagen.

Paret valde under pilotstudien ett kombinationsalternativ med hälften mat(kasse) och hälften att handla second hand. Kvinnan handlade redan kläder och prylar på second hand, medan mannen upplevde det som svårt då han upplevde utbudet som begränsat och svårt att hitta storlekar som passade.

Den vegetariska matkassen som fanns på marknaden förra året upplevde de som tråkig, och var inget de ville fortsätta med. Istället får de mycket mat från kolonilotten så här års. Sedan pilotstudiens avslut har det fått insamling av matavfall i huset de bor, vilket upplevs som mycket positivt.

I övrigt uppger de att deras beteende har bestått, justeringarna som gjordes under pilotstudien upplevdes som inte särskilt stora. Mannen fortsätter att kolla och handla i second hand butiker, även om han även köper nytt ibland. Paret ville inte väga och registrera avfallet under denna period då det upplevde det som meningslöst. De uppger att de lever som tidigare (uppfyllde under pilotstudien målen utan problem), och att deras mängd avfall knappast har påverkats sedan dess. De ser målet om minskat hushållsavfall som en självklarhet, och känner sig motiverade att försöka leva så hållbart som möjligt. De blev förvånade när de under pilotstudien hörde hur stora mängder avfall människor slänger.

De ser möjligheterna att minska sitt hushållsavfall ytterligare som begränsad, då det mesta som slänger är förpackningar som följer med då de handlar mat och annat som de behöver. De uppger att de har hållbara rutiner sedan tidigare.

Par, kollektivhus Landskrona	Mål	RESULTAT STUDIEN 2013 [kg/ person/ år]	
Vikt inköp	-	645,6	
Kartong	80	19,4	60,5
Papper		11,0	
Glas		18,9	
Plast		9,0	
Metall		2,3	
Matavfall	30	34,2	
Brukbar mat	20		
Osorterat avfall	20	8,4	
Summa Säck- och kärlsopor	150	103	
Grovavfall	170	0	
Totalt	320	103,5	

Hushåll nr 6

Kvinna 25 år, lägenhet Helsingborg. Kvinnan fokuserade på att bara köpa second hand under projektperioden och startade en blogg om detta. Har inte gått att nå.

Kortfattade kommentarer på resultatet

Intressant att notera är att flera av hushållen upplever att de förändrade vardagsrutiner som vidtogs i syfte att minska hushållsavfallet i själva verket innebar en ökad livskvalité! En familj upplever den digitala tidningsprenumerationen som ökad bekvämlighet, en annan är tacksam för att "blivit fri" från reklamen, för en tredje innebar matkassen ett lyft beträffande variation i middagsmaten. Två av hushållen uppger att de efter pilotstudien förändrat andra vardagsrutiner som har positiv påverkan på miljön, dock har det huvudsakliga syftet varit av annat slag; av hälso- eller praktiska skäl har de förändrat kosthållning och börjat cykla mer. Det är tydligt att en mer hållbar livsstil och minskat avfall inte alls behöver innebära försämrad livskvalité, utan tvärtom kan bidra till en ökad livskvalité. Som skrivits i tidigare rapporter finns det dock inte någon universallösning som passar alla hushåll. Istället behöver man finna olika alternativ som tillgodoser hushållens olika behov.

Några hushåll förändrade sina vardagsrutiner mer än andra under studien, och överlag så verkar dessa förändringar i rutiner bestå. Hushållen uppger överlag att de lever ungefär som under pilotstudien. Inget av hushållen har fallit in helt i gamla mönster, även om flera uppger att de kanske var lite mer noggranna beträffande källsortering under studien.

Det hushåll som började källsortera under pilotstudien medger att motivationen att källsortera går upp och ned, och att kontinuerlig återkoppling påverkar deras motivation. Dock källsorterar de fortfarande. Jämfört med hur de gjorde innan deltagandet i studien (allt i samma påse) har det skett en klar förbättring. De har idag inte matkasse men funderar på att börja med det igen.

De som var "redan övertygade" innan studien, har fortsatt leva som vanligt och är nu glada över att huset de bor i har matavfall som eget sorteringskärl. Mannen har fortsatt att kolla och handla på second hand trots bristfälligt utbud. För singelhushållet som hade matkasse, var det inget alternativ att fortsätta med det. Idag fryser han in överbliven mat istället för att slänga den.

Hushållen uppger att de källsorterar ungefär som under pilotstudien, kanske att de slarvar lite mer idag men att de är mer noggranna än före pilotstudien. Besöket på NSR:s anläggning gjorde intryck på samtliga deltagare. Det bidrog till ökad medvetenhet, dels över den totala mängden avfall men också över vikten av att dra sitt strå till stacken även om det ibland känns som en droppe i havet.

De hushåll som hade flera hemmaboende barn involverade barnen i projektet, vilket bidrog till att hela familjen blev engagerade. Ett hushåll berättar också hur de lyckades med att förändra kostvanorna först när familjen gjorde det till ett gemensamt projekt.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att deltagande i pilotstudien har gjort avtryck på samtliga hushåll. De uppger även att det har varit roligt att delta. Vid jämförelse av svar från den allra första intervjun som hushållen deltog i och den fjärde kan man se att både kunskap om och intresse för miljö- och avfallsfrågor generellt sett har ökat under pilotstudien. Även om det finns möjliga felkällor i och med den korta uppföljningsperioden så har samtliga hushåll mindre registrerat avfall omräknat i kg/ person/ år, än under pilotstudien. Samtliga ligger långt under de viktbaserade målen för säck- och kärlosopor som Sopsamarbete Skåne Nordväst satt upp till 2020.